

Nordmalings äldsta död

På Nordmalings sjukhem avled på fredagen en av länets äldsta invånare, fru Klara Johanna Olofsson, Ava, Nordmaling. Hon skulle ha fyllt 103 år om exakt en månad. Närmast sörjande är en stor släktkrets i fem rakt nedstigande led, dvs barn, barnbarn, barnbarnsbarn och barnbarnsbarnbarn.

"Tant Johanna" som hon allmänt kallades var en gammal infödd produkt av Nordmaling. Som sjuåring fick hon lämna hemmet i Djupsjö och börja försörja sig själv som barnpiga. Och då var hon ju själv inte annat än ett barn. Modern dog när hon var elva år och i skola gick hon bara några få veckor. Vid sekelskiftet gifte hon sig med fiskaren Johan Olof Karlsson på Tennstrand i Ava. 1915 dog maken och hon ställdes ensam med tre minderåriga barn. Men hon var van att stå på egna ben och klarade även den uppgiften. 1924 gifte hon om sig med jordbrukaren Herman Olofsson i Ava. Men det äktenskapet blev ännu kortare. Bara två veckor efter vigseln var hon åter änka. Hon hann inte ens flytta till sitt nya hem.

Tennstrand fick även i fortsättningen bli hennes hemvist. Där fick hon god hjälp av en son, som 1935 övertog gården. 1953 flyttade "Tant Johanna" till en dotter och svärson i Ava. De egna barnen och deras efterkommande har genom åren varit hennes stora glädjämne och hon har noga följt med deras olika livsöden och hon var alltid glad att få se dem vid sin sjukbädd.

Synen började svika henne för mer än tio år sedan och sedan kom turen till benen, som inte orkade med längre. Sedan blev det i stort sett rullstolen för henne. Men det goda humöret fanns kvar och det var något av en högtid när hon för tre år sedan firade sin 103-årsdag på Nordmalings sjukhem, för övrigt på exakt samma dag som sjukhemsmets chef, doktor Bengt Hesse, fyllde 50. Det var med andra ord gemensamt kalas där tant Johanna utgjorde medelpunkten. Det var en fin gammal dam, som nu gått ur tiden. 15/7 1974 H.B.

Vår kära Mor, Mormor och Farmor

Klara Johanna Olofsson

* 12/8 1871 † 12/7 1974

har lämnat oss, barnbarn, barnbarnsbarn och barnbarnsbarnbarn i djupaste sorg och saknad.

Nordmaling den 15 juli 1974

Svea, Gustav, Holger

Aftonklockan länge klämtat,
Nattens skugga faller på.
Livets låga sakta flämtat,
Nu till vila du fått gå.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings kyrka söndagen den 21/7 efter högmässan. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnas minne i bjudes till Församlingsgården efter jordfästningen. I stället för blommor tänk på missionen. Meddelas endast på detta sätt.

Hemvändarveckan i Nordmaling avslutad

Vid en friluftsgudstjänst som hölls, satt man mitt ibland, och på, gravrösen från bronsåldern, 1700–1500 f. Kr.

DEN AVSLUTANDE programpunkten på de av Nordmalings fritidsnämnden anordnade Hemvändardagarna, hölls ute på Rösberget, mellan Bredvik och Nordmaling, vid bronsåldersgravarna. Fritidsnämndens vice ordförande Ulla Ersholt, hälsade de 100-tal personer som kommit välkomna och överlämnade ordet till komminister David Lindström, som tillsammans med Sommarkyrkan, svarade för den friluftsgudstjänst som hölls.

Bredvikssonen Rolf Holmgren hälsade därefter välkommen till "platsen", som en gång tillhört hans farfar och som fortfarande tillhör släkten, med en introduktion till den historiska presentation, som journalist Stig Anesäter gav av gravfältet. De besökande fick här en god historisk bild av området, där de äldsta gravarna dateras från 1700–1500 talet f.Kr. en inblick i dåtidens kultur och en beskrivning av bronsåldersfolkets levnadssätt.

Ulla Ersholt avslutade med ett på Fritidsnämndens vägnar stort tack till alla, som under den gångna veckan slutit upp på de olika aktiviteter som bjödits.

Fritidsledare Leif Anders Cronje Forsberg och internalföreståndare Gunn Elisabet Magdics, båda Levar. Vigseln förrättades i Levar kyrka av komminister David Lindström. (Foto: Alfons, Nordmaling).

60-åringen

avled 31/7 1974

Byggnads- ställningen felaktig

NORDMALING (VK)

60-årige fabriksarbetaren Axel Gustafsson, Nordmaling, avled på tisdagen på Umeå lasarett av skadorna, som han fick vid olyckan i Kalabergsfabriken. Den direkta orsaken till olyckan är ännu okänd. Men enligt yrkesinspektionen var ställningen, som Gustafsson arbetade på, felaktigt byggd.

Forts sidan 10 spalt 1

Axel Gustafsson, Nordmaling – fallet från ställningen krävde hans liv.

60-åringen...

Forts. från sid. 1

30/7 1974

50 år onsdag 31 juli tvillingbröderna Arne Henriksson, fabriksarbetare i Nordmaling, och Egon Henriksson, cementarbetare i Abyn, Burträsk.

De är födda i Kalaboda och båda arbetade i yngre år med jordbruksarbete.

Arne Henriksson flyttade 1952 till Nordmaling och började året efter arbeta hos Bröderna Wallander. Där jobbar han fortfarande kvar och bor i egen villa.

1960 gifte han sig Arne Henriksson med Eivor Hedlund, bördig från Burträsk, och makarna har fyra barn. Den främsta hobbyn är målning, vil-

Lögdeälvsfisket stimuleras

27/7 1974

Nordmalings kommun har av markägarna i Lögdeå och Mo fått klartecken om att man är beredd att fortsättningsvis och närmast då fram till 1979 års utgång arrendera fiskevattnet utanför Lögdeälvens mynning i Nordmalingsfjärden. Kommunen tog för några år sedan ett initiativ i den här riktningen för att stimulera vandringsfiskens möjligheter att nå lekvattnen i älven.

Fiskevårdsföreningarna i Hyngelsböle och Högåker har också kunnat konstatera en klar förbättring av fiskebeståndet sedan åtgärden om fredningen vid älvens mynning genomfördes. Det har i sin tur lett till att föreningarna ökat sin satsning på utplantering av lax- och öringsyngel i älven.

Kommunen kommer nu att hos länsstyrelsen hemställa om rätten att på samma sätt som tidigare få fridlysa fisket utanför älven. Det beslutet fattades på torsdagen av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Tjänsten som bibliotekarie i Nordmaling har ledigförklarats och kulturrådet har för sin del redan beslutat att till tjänsten, som hade två sökande, rekommendera Helena Andersson, Morjärv.

Gräsmys bygdgårdsförening begär i en skrivelse kommunalt stöd för renovering av sin hembygdsgård. Kommunstyrelsens AU beslöt att göra ett studiebesök på ort och ställe innan man tar ställning i anslagsfrågan.

Nu aktualiseras åter en utdelning ur F Sundströms hembygdsfond, att utgå till duktiga jordbrukare i kommunen. Antalet sökande är rätt stort. Fem stipendier skall delas ut och till kommitté att fördela stipendierna föreslår arbetsutskottet direktör Martin Johansson vid hushållnings-sällskapet, Sven Rönnerberg, Mullsjö och Hans Dau, Ava med Rönnerberg som sammanställande.

Ny vattenledning skall anläggas i Radhusgränd i Nordmalings samhälle. Kostnad 15.000 kr. Inom kort blir det också en del förbättringar av gaturummet i centralorten. Det rör sig främst om asfalteringar.

Nordmalingsbo svårt skadad

27/7 1974

Bara tur att han hittades
i semesterstängda fabriken

NORDMALING (VK)

62-åriga fabriksarbetaren Axel Gustafsson, Nordmaling, skadades mycket svårt vid ett fall från en byggnadsställning i Kalabergsfabriken i Nordmaling på fredagen. Gustafsson var ensam i fabriken när olyckan inträffade och det var bara ren tur att företagets chef, direktör Hjalmar Larsson, kom till fabriken och hittade honom. Han låg då medvetlös på cementgolvet. Tillståndet för den skadade var sent på fredagskvällen kritiskt. Han opererades då för andra gången vid Umeå lasarets neurokirurgiska klinik.

Fabriken har stopp för semester och Gustafsson hade fått som uppgift att vid lämpligt tillfälle utföra en del isoleringsarbeten vid en

ackumulator i pannrummet. Vid 12-tiden på fredagen åkte han till fabriken för att påbörja arbetet.

Forts sidan 3 spalt 5

Nordmalingsungdomar på simläger i Vännäs

27/7 1974

Solen och sommaren kom igen precis lagom till vårt sommarläger, myser ungdomarna från Nordmalings simsektion, som är på träningsläger i Vännäs. Det är ett 20-tal simlöften som under sju dagar tränar vid Vännäs-badet. Nu ä det inte hårdträning dagarna igenom för ungdomarna. Man har ordnat det trivsamt ute vid Älvdala Camping, som är badplatsen.

Ledare för ungdomarna är simtränarna Åke Gustafsson och Madelaine Sjölin, som ser till att tiden blir rätt fördelad för träning och lek.

— Det är stimulerande för både oss som håller i trådarna och simmar-ungdomarna att få möjligheten att komma ut så här, säger simtränare Åke Gustafsson. Planerna på ett sommarläger i Vännäs tog fart i vintras.

Anders Molin, min medtränare i Nordmaling, och jag ansåg det av vikt att ungdomarna får möjlighet till året-runt-träning. För att finansiera lägerveckan ordnade vi ett lotteri. Varje lördag monterade vi upp ett stånd i centrum i Nordmaling och kursade ut lotter.

● EGEN INSATS

Trots att ungdomarna var flinka lottförsäljare täckte inte det hela kostnaden för lägervistelsen. Det fattades ca 100 kr per deltagare och den summan betalade man själv. Då är också matfrågan löst. Under paus-träningen åter man ute på matservice i samhället.

— Vi har inte möjlighet att sköta kosthållet själva, berättar Madelaine eller "Madde" som simmarna kallar henne. Det förstår man också när man tittar på dagsprogrammet.

Mellan kl. 9.00–11.00 är det sim-träning i Vännäsbadet.

— Vi kör med löpning, gymnastik, berättar Åke Gustafsson. Passet avslutas med simning på ca 1500 m. Mellan kl. 14.00–16.00 är det dags för andra träningspasset. Då kör B-gruppen 2.000 m och för A-gruppen blir det att simma 4.000 m. Det är det dagliga träningsprogrammet. Ett program som tar på krafterna och gör deltagarna sugna på mat.

● ÖVERRASKNINGAR

Efter mat och vila står en punkt på programmet som heter överraskningar. Här lägger vi in roande och spännande saker, säger Madde. När VK var där hade man hyrt kanot för paddling efter älven. Gissa om det var omtäckt? Fotbollsspel är en av de saker som brukar förekomma.

Mellan Älvdalacamping där sim-ungdomarna bor och "träningsbaljan" är avståndet 4 km. För långt att gå tyckte man. Nu tog alla sina cyklar med sig och trampar turen två gånger om dagen. Något ger den åkturen i konditionsväg, skratrar ungdomarna, som är väldigt måna om att orka mycket.

N S

Trivselkväll i Ava

27/7 1974

BO ADOLFSSON, innehavare av Ava havsbad, inbjöd allmänheten till en trivselkväll vid bad- och fritidsanläggningen i Ava häromkvällen. Han hade nöjet se bortåt 400 personer och det blev en riktig helkväll med ett bra program. Sång och musik framfördes av medlemmar ur sång- och musikgruppen för Nordmalings baptistförsamling, med ungdomsledare Börje Ertmens som ledare. Vidare medverkade trubaduren Lars Frost, Umeå och historieberättaren Uno Forsberg.

Mo. Adolfsson hade för kvällen ordnat med grillad gris, rökt sik och gravad lax. Så det var en fest utan like och trivseln var det sannerligen inte något fel på.

Bilden: De läckra grisbitarna grillas av Stig Asplund och Roland Arthursson från Husum.

Ulf Lundberg, Nordmaling och Anna Charlotta Lindberg, Vällingby.

Konfirmationsträff i Nordmaling 10/7 1974

1924 ARS konfirmander i Nordmaling firade på söndagen 50-årsminnet av när de "läste för prästen". I det här fallet var det två präster, kyrkoherde Alfred Nygren och dåvarande komministern Olof Genberg. Tillsammans utgjorde de två grupperna drygt 150 flickor och pojkar. När de strålade samman i söndags var det ett 50-tal som träffades, många numera långt ute i forskingringen.

Vid högmässan i Nordmalings kyrka predikade komminister David Lindström som vid nattvardstjänsten assisterades av kontraktsprosten Erik Hellsvik, Hörnefors. Senare hölls samkväm i församlingssgården och middag på Levar Hotell under medverkan av bla komminister Lindström.

BILDEN: Konfirmanderna samlade på trappan utanför församlingssgården.

Gamla tiders vävkonst inventeras i Nordmaling

NORDMALING (VK)

Hemslöjden i länet, där Allan Risberg, fd kändis från Bjurholm, basar, kommer att starta en mycket intressant inventering av gamla textilier. Det är nämligen dåligt ställt med kännedomen om hur, var och när man sysslade med den ädla vävkonsten under en för oss svunnen tid. I första hand intresserar man sig för alster som förfärdigades i lin.

Men vill studera vävnadsteknik, mönster, kvalitet etc. Början sker nu på måndag i Nordmaling och det blir slöjdforskningskonsult Ingrid Granberg som under en månads tid kommer att resa runt i praktiskt taget vända by i kommunen.

GAMLA TRADITIONER

Allan Risberg, som ägnat en hel del tid åt det här, vet med säkerhet att Nordmalings-bygden har gamla traditioner på textilsidan. Linet har funnits i våra trakter i bortåt två sekel och här var Nordmaling, som är Västerbottens sydöstligaste hörn, något av föregångare. Han menar därför att just den här kommunen i första hand är intressant och blir därför nummer ett i den här kartläggningen. Sedan kommer turen till ett par andra kommuner. Så småningom blir den måhända länsomfattande.

Hemslöjdens ambitioner är att gå mycket grundligt tillväga. Därför tar man alla byar. Men Ingrid Granberg, som är nybliven slöjdforskningskonsult, är inte så hemmastadd i trakterna. Därför väddar hon och Allan Risberg till allmänheten. Alla som sitter inne med kunskaper eller upplysningar om gångna tiders vävning i hemmen bör snarast möjligt ta kontakt med Hemslöjden i Umeå. Det här blir en kulturhistorisk dokumentering som är värdfull för hela bygden.

Det här med linodling och linbenedning tillhör mer och mer en svunnen tidsepok. Men vem vet hur framtiden gestaltar sig. Det här är en ämning som kan få ny aktualitet. De moderna textiltillfibrerna kommer som bekant fram på den syntetiska vägen, från oljeprodukter. I vinter tänktes en liten varningslampa när det gäller oljans framtid och ett är säkert, vår jords oljefyndigheter kommer en dag att vara förbrukade. Hur gör vi då? Då är vi kanske tillbaka där vi en gång började, vid naturfi-

Slöjdforskningskonsult Ingrid Granberg studerar det fina arbetet till en gammal hemvävd skjorta som finns i Nordmalings museum.

ber. Vid lin och ull. Ullen är förresten inte helt ointressant i det här kartlägningsobjektet, men linet ligger överst på önskelistan, menar Allan Risberg, som får stå som initiativtagare till den här textilinventeringen.

Tänkbart att vi vill låna hem vissa alster för närmare analys på länsmuseum. Vi kommer dock att se till att prylarna vederbörligen kommer tillbaka till ägaren, menar Risberg vidare.

HEMVAVT PÅ MODET

— Vi har en bestämd känsla, ja vi vet det med säkerhet, att hemvävning går mot en renässans. Försäljningen av vävstolar ökar stadigt. Synd bara att linodlingen och linbenedningen försvunnit från våra landamären. Men jag är helt övertygad att näringsgrenen kommer tillbaka, säger Allan Risberg. Att väva är på modet och det gör den här dokumenteringen av den gamla tidens vävkonst så mycket värdefullare.

ANSLAG UR KEMPEFONDEN

Allan Risberg och Ingrid Granberg vet också berätta, att hemslöjden i länet fått 22.000 kr ur Kempe-fonden till hjälp att finansiera inventeringen. Tack vare det anslaget kan vi nu sätta igång på stubinen, menar de.

Alltså nordmalingsbor, ta väl hand om den här unga damen när hon kommer till er by på besök. Hjälp

ket han utövar med en viss framgång även försäljningsmässigt sett.

Egon Henriksson

lärde sig till kontrollassistent och arbetade som sådan 1953-1963. Han var sedan ett par år vid medicinska forskningsens försöksanstalt i Tavejsjö till dess den upphörde. 1965 flyttade han till Abyn, Burträsk, där han arbetar i cementgjuteri. Egon Henriksson När han inte arbetar med färklippning eller annat på fritiden så är han intresserad samlare. Han har en omfattande samling klubbknålar och bilmärken. Atminstone förr i tiden gick han gärna på auktioner och har därför åtskilligt med gamla saker bevarade. 30/7 1974

Egon Henriksson

80 år tisdag 30 juli förre maskinisten Gottfrid Holmlund, Nordmaling.

Han är född i Leducfors. När Nordmalings ängs-AB byggde sin kraftstation i Leducfors 1913, axlade han uppdraget som stationens maskinist. Han var redan på den tiden en känd elektriker. Han blev kvar på sin post som kraftstationsskötare hela tiden stationen var igång, dvs fram till mitten av detta århundrade. Därmed sattes punkt för en ovanligt nitisk och pliktrogen tjänst. Han avslutade sin insats hos bolaget genom att de sista åren tjänstgöra på bolagets kontor i Rundvik.

Mest känd är Gottfrid Holmlund för sina insatser i trädgårdsodling. Han var under många år den verkligt drivande kraften inom Nordmalings trädgårdsodlingssällskap, där han, särskilt under andra världskriget, kom att utföra en fantastisk insats. Han gjorde sällskapet till ett av landets ledande föreningar med drygt 2.000 medlemmar. Hemma i Leducfors hade han också en mönsteranläggning på sin stora tomt. Han var även en av de ledande inom blodlingen under och strax efter krigsåren.

DUF har han tillhört sedan ungdomsåren. För några år sedan avvecklade han sitt gamla hem i Leducfors och flyttade till samhället. Ohälsa har dock medfört att han numera har sin fristad på Strandholmen i Nordmaling.

H.B.

Hans-Åke bäst i Rundvikstrampen

RUNDVIK (VK)

Vädrets makter gynnade inte Rundvikstrampen på cykel. Ett ihållande regn piskade cyklister i ansiktet under hela tävlingen. Trots detta var de tävlande pigga och gladast var dagens segerherre på långa banan Hans-Åke Sundkvist, Gimonäs, som vid halv femtiden på söndagsmorgonen kom hem till Umeå från en tävling i Gävle på lördagen.

Trots detta åkte han de 94 kilometerna på utmärkt 2.30.25. Även damsegrarrinnan Eva Dahlberg, Gimonäs hade varit med på gävtetrip- pen och kom raka spåret till Rundvikstrampen. Hennes segertid på korta banan blev 1.10.25. För arrangörsklubben blev det två segrar genom Allan Johansson på korta banan och Stellan Edlund i yngre oldboys på den längre.

Det blev åkarna i grupp 2 som kom att bestämma tempot i loppet. Redan vid Högaåker, cirka 30 km från start, hade man hunnit ifatt första gruppens män. Här lösgjorde sig en kvartett bestående av Hans-Åke Sundkvist, Gimonäs, Bengt Andersson, Björna, Stellan Edlund, Rundvik och Arvid Malm, Spöland. Vid Nyåker när grusvägen tog vid gjorde gimonäsaren ett kraftigt ryck och gick ifrån. Men med Björnars Bengt Andersson i täten jagade dom andra ifatt Rundkvist.

Väl inne i Rundvik mynnade det hela ut i en spurtduell där Hans-Åke Sundkvist var den klart vassaste. Han kom att slå Bengt Andersson med 2 sekunder. Med i spurt- ten var även Stellan Edlund, Rundvik och Arvid Malm, Spöland. Kjell Häggström, Björna och Tage Nickolaussen, brandkåren, de båda sistnämnda äldre oldboys. Även på den korta banan 38 km kom det att bli spurtten som avgjorde. En trio bestående av Allan Johansson, Rundvik, Stefan Fjällstedt och Leif Alperud, de båda sistnämnda Volvo Umeverken, hade sällskap fram till upploppet.

Allan Johansson hade bästa orken och förvisade de båda umeåarna till andra och tredje plats, i damklassen

blev Anita Bäckström, Rundvik "manglad" av de båda gimonäsflickorna Eva Dahlberg och Karin Hedman. Ett taktiskt väl genomfört lopp där Eva trots få cykelmil i år gick ifrån i Olovsfors. Dessförinnan hade den endast 16-åriga Karin varit duktig och dragig rusvägen. I mål berömde de båda gimonäsflickorna Anita för bra åkning.

— Du är jättesterk, sa Eva till Anita efter loppet. När du väl har lärt dig att köra på rätt växel och disponera loppet kommer du att bli bra. Man måste ha en liten räv bakom örat när man cyklar, poängterade Eva med ett flin.

Resultat herrar sen. långa banan. 94 km. 1) H-A Sundkvist, Gimonäs 2.30.25 2) B Andersson, Björna 2.30.27 3) B Allergren, Gimonäs 2.31.00 4) U Berggren, do 2.31.00 5) C Johansson do 2.31.00 6) J Höggren, Cykelkedjan 2.35.58 7) M Eriksson, do 2.41.40 8) S Björklund, IFK Rundvik 2.41.50 9) D-O Nording, Nola-motion 11) B Edlund do 2.58.20 12) O Berggren do 2.58.20 13) S Byström, Björna IF 3.15.45.

Långa banan 94 km yngre oldboys. 1) S Edlund, IFK Rundvik 2.30.27 2) A Malm, Spölands IF 2.30.23 3) R Nygren do 2.32.11 4) T Nilsson, Cykelkedjan 2.35.26 5) M Sjöström, do 2.35.31 6) B Jonsson do 2.35.37 7) J Sköld do 2.35.37 8) S-G Andersson, Spöland 2.41.41 9) J Gustafsson, Cykelkedjan 2.42.59 10) B Jonsson, do 2.46.49 11) K Ransjö do 2.46.51 12) O Forsberg, IFK Rundvik 3.12.50.

Äldre oldboys 94 km. 1) K Häggström Björna 2.35.27 2) T Nickolaussen, Brandkåren 2.35.27 3) A Rikardsson, Cykelkedjan 2.35.35 4) N Jakobsson, do 2.35.39 5) N Augustsson,

Oskiljakliga i junioriklassen var Spölands Krister Lundin (t v) och Krister Helmersson — dött lopp med andra ord.

Allan Johansson (t v), Rundvik, vann korta banan och Stellan Edlund, också från Rundvik, snabbaste yngre-oldboys på långa banan.

Flärke 2.46.46 6) K Edlund, Björna 2.56.05.

Veteraner 94 km. 1) N Jansson, Cykelkedjan 3.00.54.

LILLA TRAMPEN 08 km Seniorer. 1) A Johansson, IFK Rundvik 1.03.05 2) S Fjellstedt, Volvo Umev, 1.03.06 3) L Alperud, do 1.03.07, 4) R Bäckström, IFK Rundvik 1.04.25 5) S Emgrund, Cykelkedjan 1.10.02 6) V Nordeman, Nola Motion 1.19.45.

Herrar juni. 1) C Helmersson, Spöland 1.05.44 2) C Lundin, do 1.05.44.

Yngre oldboys. 1) H Funfack, Volvo-Umev, 1.03.06 2) S Johansson, do 1.03.06 3) G Karlsson, do 1.03.07 4) M Fakenlund, Nola-Motion 1.04.07.

Äldre oldboys 38 km: 1) G Nylander Spölands IF 1.03.06, 2) A Eriksson, IFK R-vik 1.03.07, 3) U Ottosson, Volvo-Umev 1.10.02, 4) L-E Hägglund, Nola-Motion 1.14.10, 5) E Anderberg, do 1.19.4g.

Damer sen. 38 km. 1) E Dahlberg, Gimonäs 1.10.2g 2) K Hedman, do 1.10.46 3) A Bäckström, IFK R-vik 1.11.15.

Damer oldgirls 38 km. 1) M Jansson, Cykelkedjan 1.13.43, 2) I Falkenlund, Nola-Motion 1.22.48.

— I Nordmalings kyrka vigdes på lördagen ingenjör Ingemar Hörnlund, Nordmaling och lägstadielärare Ann-Marie Kristine Sundqvist, Öre. Vigseln förrättades av komminister David Lindström. (Foto: Alfonsa Foto Etr. Nordmaling). 3/7 1974

50 år 11 juli fru Gun-Britt Asberg, Rundviksverken, maka till fabriksarbetaren Ragnar Asberg.

Hon är född i Djäkneböda, Bygdeå. 1943 kom hon till Rundvik, i tjänst hos framtidne förvaltaren Tide- man. Året därpå ingick hon äkten- skap med Ragnar Asberg och blev rundviksbo på riktigt. Med sina in- tressen för det kyrkliga arbetet kom hon med i ung- domsaktiviteter- na. Bl a ägnade hon sina krafter åt söndagsskolan och kyrkans ung- domsgrupp. Det hela var liksom så mycket en- kelt eftersom ma- ken delade hen- nes intressen. Tillsammans med honom blev hon också en verksam kraft inom kyrko- kören.

Hennes intresse för hjälpverksam- heten av olika slag, främst då sjuka och handikappade, gav hennes im- pulser till utbildning som arbetste- rapeut. Och som sådan är hon verk- sam på Nordmalings Ålderdomshem Strandholmen sedan 1963.

H. B.

DÖDSFALL

Anund Nyström, Bredvik. På Umeå lasarett avled på söndagen före byggnadsarbetaren Anund Nyström, Bredvik, Nordmaling. Han var nära 71 år och sörjts närmast av syskon, sväger, svägerskor samt syskonbarn.

Nyström var född och uppväxt i Bredvik och för- blev hembyn tro- gen livet ut. Som duktig byggnads- arbetare och för sin redbarhet var han känd och er- känd långt utanför hembygden. Han var mtdlem av Lutherska missions- föreningen. 8/7 1974

Ledare-växling i Nordmaling

RINALDO FORSGREN, norrby- skärsbo av födsel och ohejdad vana, dock fast förankrad i Nordmaling sedan 1940-talet, tog på fredagen farväl av jobbet som chef för Nord- malings Bilfrakt. Den posten har han innehaft i 27 år eller praktiskt taget hela tiden som Bilfrakt i Nordmaling haft eget kontor. Nu är det alltså dags för pension.

Efterträdare är Eskil Burström, som blev hans närmaste man på kontoret för 17 år sedan. Han har Olofsfors Bruk som hemadress och är bl a ett känt namn i oriente- ringskretsar.

8/7 1974

Vår käre Broder

Anund Nyström

*19/8 1903 †30/6 1974

har hastigt lämnat oss i tron på sin Frälsare. Djupt sörjd och saknad av oss syskon, sväger, svägerskor, syskonbarn och många vänner.

Bredvik, Nordmaling 30 juni 1974

Hildur
Alfhild och Hilmar
Helge

Herre, jag vill bida stilla
vid din port,
Tills min själ din blida
fadersblick försport.
Trött på allt mitt eget
ödmjukt här jag står.
Hjälp mig sista steget,
du som allt förmår.

Jordfästningen äger rum i Nord- malings gravkapell lördagen den 13 juli kl. 14.00. De som med sin närvaro önskar hedra den bort- gångnes minne inbjudes till För- samlingsgården efter jordfäst- ningsakten. I stället för blommor tänk på missionen.

Folkdanslaget gjorde succé första hemvändardagen.

15/7 1974

Nordmalings hemvändarvecka fick konkurrens av slåttern

NORDMALING (VK)

Nordmalings hemvändarvecka inleddes på söndagen med högmässa i Nordmalings kyrka. Den var välbesatt, men inte fullsatt. Kanske var vädret alltför bra. Bönderna fick plötsligt annat att tänka på. Det var ju äntligen soligt och vackert och höslåttern väntade. Men det var ändå bortåt 300 personer och drygt det vid den efterföljande inledningen vid församlingsgården.

Det var väl heller inte så överdrivet många "gäster", dvs hemvändande bröder och systrar utifrån församlingen. Men det blir säkert flera under senare delen av veckan. Nu väntar man väl främst på parkkvällarna måndag och tisdag, då man får Fredrik Burgman, Umeå, som parkvärd och vidare Gunnar Enqvist, Skellefteå, som underhållare.

En kvintett f d nordmalingsbor hemma igen, hemvändardagarna till ära. Fr v Åke Jansson, postmästare i Kramfors, Brita Ljunglöf, lärare, Luleå, Gunnar Ljunglöf, lektor i Härnösand, Gerda Jansson f. Häggblad och Daniel Brömster, docent, Stockholm.

Helmut och Karin med Rosmarigården i bakgrunden.

17/7 1974 Rosmarigården — fristad mellan världsomseglingar

NORDMALING (VK)

Paret Helmut Dorn (född tysk) och umetösen Karin Norman har köpt Rosmarigården i Djupsjö. Få människor har i så unga år sett så mycket av vår värld som de här två. Nio gånger har de varit i Antarktis, för att ta ett exempel. Men inte bara i Antarktis utan överallt där turister över huvud taget kan tänkas ha intressen. Afrika, Nord- och Sydamerika, Afrika, Fjärran Östern, Mellersta Östern, Medelhavet, Grönland, Alaska etc.

Finns det verkligen turister som vill åka till polarismassorna i Sydpolen? Ja, faktiskt. Många dollarstanna runt om i världen står i kö för att få åka till sådana här ödsliga, men ack så tjusiga trakter.

Men tillbaka till de två ungdomarna. Helmut Dorn började redan 1961 som konditor på dåvarande Kungsholm. Sedan flyttade han över till Gripsholm. I båda fallen som konditor.

Karin arbetade tidigare på en damfrisering i Umeå. Vill man gå längre tillbaka så är hon född i Halmstad men kom med sina föräldrar till Umeå 1965. Men damfriseringen i Umeå var en trång och begränsad värld. Den ena dagen var lik den andra. Samma människor, samma tjänster. Varför inte ta chansen när man är ung 1971 för hon med Gripsholm som kosmetolog. Här träffade hon Helmut och sedan har de hållit ihop.

M/S LINDBLAD EXPLORER

Efter sju månader tillsammans på Gripsholm, med kryssningar hit och dit, bytte de fartyg. Det var nu som de verkligen nya vyerna kom att skapas för de här två. De valde ett ganska nytt kryssningsfartyg, 2.500-tonnaren m/s Lindblad Explorer, som ursprungligen var ett norskt passagerarfartyg, men köptes av svensken Lars-Eric Lindblad, som för sin del tyckte att Stockholm var för trångt. Han för till USA och startade en resebyrå. I dag är han multimiljonär och tar turister till platser som Antarktis, Sahara, Amazonas, Mongoliet, Alaska etc. Med m/s Lindblad Explorer reser han ständigt jorden runt på jakt efter nya strapatser och nya vyer för dolarturister.

Nu har Karin och Helmut två år bakom sig på kryssningsfartyget där vyerna växlat från isberg till sköna sandstränder och vajande palmer.

delhavet och så småningom åter upp mot Norden och Östersjön för kryssningar till bl a Tyskland, Polen och Sovjet.

HOLMÖN OM ETT ÅR

Den 25 juli nästa år lägger kryssningsfartyget till ute vid Holmön. Då går Karin och Helmut i land igen, för en ny semester. Kanske den sista före det avgörande steget med Djupsjö som fast förankringsplats i livet.

HERBERT BYLUND

DRÖMYRKE

Visst är det ett drömyrke, menar Karin, där hon tillsammans med Helmut och sin mamma Valborg sitter i det stora vardagsrummet på Rosmarigården med utsikt över den vackra Djupsjön.

Hela världen ligger öppen med ständigt nya människor och nya kontakter.

Men även ett drömyrke kan ha avigsidor. Bilda familj går dåligt och hör inte sjömanslivet till om man vill hålla ihop. Det är kanske en av orsakerna varför de köpte Rosmarigården av direktör Lindstrand i Umeå, som för några år sedan arbetades fram av en annan tysk, Siegfried Schumacher. Då var den ämnad att bli ett semesterparadis och restaurang.

Nu skall den bli ett hem för de här två och för hennes föräldrar Bertil och Valborg Norman. Bertil Norman tjänstgör just nu i FN-bataljonen på Cypern och har i de här orosdagarna hett i dubbel bemärkelse.

Än är dock tiden inte riktigt inne för Karin och Helmut. Två år till skall de njuta av det pulserande kryssningslivet. Men sedan får det vara slut, menar Karin. Då skall Antarktis och Amazonas djungler bytas ut mot Djupsjön i Nordmaling.

DJURLIVET LOCKAR

Djur av alla slag har de sett. Från lejon, tigrar, bufflar och krokodiler i de tropiska länderna till pingviner i miljoner och elefantsälarna i Antarktis. Och varför inte fortsätta med djur även i Djupsjö. Det finns ju kor, får och getter.

Rosmarigården är ett fynd, tycker de liksom människorna i Nordmaling. Här skall vi trivas.

EN FIN BAT

Fartyget tar bara 90 passagerare samtidigt men har 60 mans besättning. Service med andra ord.

Men så kostar det också att vara turist på det här fartyget, som för övrigt seglar under Panama-flagg med rederikontoret i London och lönerna via New York. Det rör sig om 110 dollar per dag, eller ca 500 kr. På programmet står kryssningar som tar upp till 50 dagar. Men också kortare turer på två till tre veckor.

Bland gästerna och turisterna har man haft många kändisar tex forskningsresanden och filmaren Jan Lindblad och Bengt Danielsson.

Just nu har Karin och Helmut semester i Djupsjö. Den 21 augusti börjar nya äventyr. Då flyger de till Island och m/s Lindblad Explorer. Därifrån går resan i första hand till Alaska, sedan söderut efter de amerikanska kusterna till Amazonfloden. Vidare till Dakar, Nordafrika, Me-

25/7 1974 Gunilla Åsberg

"Lyckliga greker bjöd oss på vin"

— Stämningen förändrades helt på tisdagen. Folk såg plötsligt väldigt glada ut. De kastade blommor på gatorna. Och greker på hotellet bjöd oss på vin.

Kranförare Roland Karlsson, Umeå, var en av passagerarna på den Fokker, som kom till Umeå flygplats Alvik vid 21-tiden på onsdagskvällen. Planet var fullastat med semestrare, som kom hem från en Rhodossemester de kommer att minnas mycket länge.

Roland Karlsson åkte ner till Rhodos för 14 dagar sedan. Med på samma resa var utom honom bland andra platschef Tord Linder, Sorsele, affärsbiträdet Hildegun Oscarsson, Sorsele, och kon-
toristen Christina Uddbom. Umeå. Vek pratade en stund med de fyra ute på Alvik.

Det var i lördags som turisterna plötsligt förstod att något hänt, som störde den lugna semesterstämningen på Rhodos. Då hade grekerna fått reda på att turkiska styrkor invaderat Cypern.

Christina Uddbom berättar:

— Det var på morgonen, och vi skulle gå ner till stranden och ta ett dopp. Då fick vi se att flera gamla tanter stod och grät på gatan. Vi trodde att det kanske hänt en svår trafikolycka, eller något sådant. Krisen på Cypern,

som hade hållit på i flera dagar, hade vi ingen aning om.

— Men så träffade vi några engelsktalande greker, som berättade om den turkiska invasionen.

Stämningen bland grekerna var mycket upprörd. Många personer var direkt hatiska mot turkarna.

— En man som jag pratade med, sade: "För varje grek som stupar, ska vi döda fem turkar", berättar Tord.

Svenskarna hade ingen möjlighet att förstå nyhetssändningarna i radio och TV. Mellan nyheterna sändes enbart marschmusik.

På kvällarna infördes total mörkläggning. Inget formellt utgångsförbud rädde, men alla restauranger och dansställen höll stängt. Turisterna hade inget annat att göra än att sitta hemma på hotellet.

Forts sidan 8 spalt 1

FOTO: ROLAND BERGÖREN

• Västerbottningar, som kommit hem från en Rhodossemester de kommer att minnas länge. Från Roland Karlsson, Christina Uddbom, Tord Linder och Hildegun Oscarsson.

Nordmalings- flicka på Cypern

— Vi måste fly undan flyget

STOCKHOLM (VK)

— Det började vid sextiden i lördags morse. Vi vaknade av att sirenerna tjöt över hela Famagusta. Men några strider märkte vi inte, de första bomberna föll inte förrän strax efter två på eftermiddagen.

Det berättar Gunilla Åsberg från Kråken i Nordmaling som var på Cypern för att hälsa på sin fastman Göran Pettersson, soldat i den svenska FN-truppen på ön. På onsdagsförmiddagen kom Gunilla hem till Sverige med den första flyglasten svenskar från det krigshärjade Famagustaområdet.

Invasionen kom mycket överraskande, så sent som på fredagskvällen sades det allmänt att allt skulle återgå till det normala på lördagen. Då hade det rätt utgångsförbud under hela veckan efter kuppen mot Makarios. Men klockan sex på morgonen började sirenerna tjuta.

Trots sirenerna var förmiddagens lugn, vad vi kunde se. De första bomberna föll inte förrän på eftermiddagen. Då hade alla anhängare till FN-soldaterna förts samman från olika ställen i Famagusta till hotell Lordos som ligger ganska centralt nära hamnen.

Bomberna föll

— Vi fick springa undan flyg-
anfallen ner i källaren flera gånger. Bomberna föll mycket nära. Ett hotell bara ett halvt kvarter från vårt träffades av en bomb och förstördes helt.

Under hela veckan före den turkiska invasionen har det rätt utgångsförbud i hela Famagusta, utom några timmar på förmiddagarna.

— De timmarna var vår enda chans att komma till affärer och handla mat. Då kunde man också se de grekcypriotiska "soldaterna". Småkillar som åkte runt i bilar och viftade med sina vapen. De FN-anhängare var de sista svenskarna som evakuerades från Famagusta sent på måndagsförmiddagen.

— Vi låg hopträngda på lastbilsflaken och skulle just starta när flyglarmet gick. Alla kastade sig av bilarna och rusade ner i källaren på hotellet igen medan bomberna föll bara några hundra meter därifrån.

Men de FN-svenskar som eskorterade oss vågade inte ta risken att vänta ännu längre med att komma ut ur staden. Så vi klättrade på nytt upp på lastbilsflaken och gav oss iväg trots att flyglarmet fortfarande tjöt för fullt. Men vi hade inte hunnit mer än några hundra meter förrän en bomb slog ner alldeles bredvid konvojen. Ingen blev dock skadad och vi kom så småningom fram till den brittiska Dhekelibasen.

Inga strider

Några direkta strider på gatorna såg man aldrig. Striderna pågick mest inne i den turkiska stadsdelen. Några av FN-killarna som åkt igenom där berättade att de såg både döda och sårade på gatorna.

De hemkomna svenska turisterna är fulla av beundran för de brittiska militärerna på ön.

— De var fantastiska, vilken organisation. Allt fungerade perfekt trots att många tusen människor trängdes inom baserna. Mat och vatten fanns hela tiden och sova fick vi göra i en provisorisk tältstad.

Friskt initiativ följdes av handling: *Festligheter hela veckan för gamla nordmalingsbor*

13/7 1974
NORDMALING (VK)

Med söndagen den 14 juli inleds i Nordmaling någonting helt nytt. Under en intressant vecka är det meningen att nordmalingsborna skall välkomna sina "förlorade" söner och döttrar. Välkomna dem hem till den egna bygden — som gäster. Det är hemvändardagar, eller hemvändardagar, eller hemvändarvecka. Det är någonting nytt, någonting som aldrig tidigare förekommit i kommunens månghundraåriga historia. Det är den nytillkomna fritidsnämnden som vill visa vad som kan åstadkommas när man låter ett friskt initiativ följas av handling.

Fritidsnämnden i Nordmaling, som bildades efter åtskilligt av fedslovändor för ett par år sedan, har tagit som riktmärke att försöka göra Nordmaling lite mera trivsamt. Även om raden av begärda anslag till idrotts- och övriga ungdomsaktiviteter tar största tiden i anspråk vid sammanträdena så kom man redan i inledningsskedet att på allvar även diskutera trivsel. Och varför då inte försöka kalla hem raden av utflyttade och visa att man har ett delvis nytt ansikte att visa upp. Samtidigt måste det glädja även de hemnavarande att återknyta bekantskaper. På rikas och träffas på nytt. Byta tankar och erfarenheter.

Idén kom att diskuteras mera genomgående vid en träff med berörda föreningar och sammanslutningar på vårvintern. Och efter den träffen tände ledamöterna i fritidsnämnden på alla cylindrar. Saken var klar och kommunstyrelsen gav grönt ljus genom att anslå önskade medel för att genomdriva projektet.

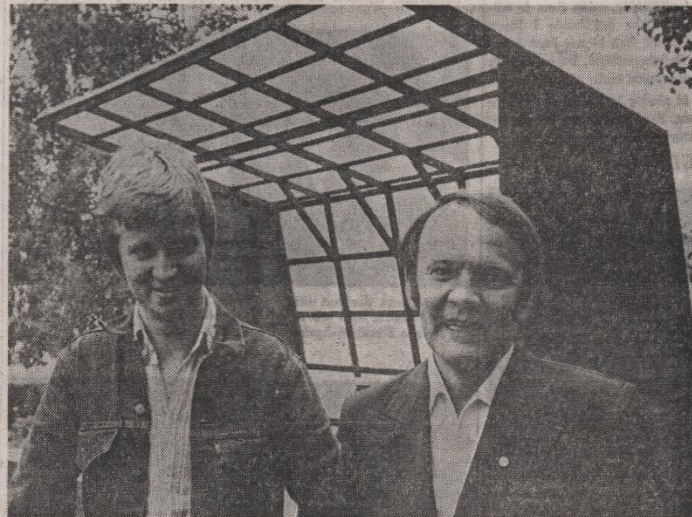
□ 1.500 brev

Men ett arrangemang av det här slaget kräver mycket arbete och till de allra första åtgärderna hörde att anställa en sorts kommissarie eller konsulent. Budet gick till Ronny Holmlund, som accepterade. Till hans första åtgärder hörde att ta rätt på alla utflyttade från kommunen för att ge den en personlig hälsning om ett välkommen hem och ett utförligt program för hela veckan. Resultatet blev att man kom att skicka ut 1.500 brev. Positiva svar har också kommit kommitterade tillhanda. I ledningen för arrangemanget finns vidare ingenjör Arne Nilsson vid kommunalkontoret, som är sekreterare i fritidsnämnden.

Överbasen för det hela, Lasse Eriksson, har sett till att han under den här veckan kan köra omkring med en bil med registreringsnumret HEM 458. Är det hemvändardagar så skall det synas i alla sammanhang, menar han och bilen har han fått låna via Volvo i Umeå.

□ Späckat program

Arrangörerna har samerligen inte legat på latsiden och programmet upptar fyra A4-ark. Det hela inleds söndag 14 juli med högmäs-

På torget i Nordmaling har man byggt särskild estrad för parkarrangenmangen. I förgrunden tillfälligt anställda "kommissarien" Ronny Holmlund t v och fritidsnämndens ordförande Lasse Eriksson t h.

sa i Nordmalings kyrka och predikan av komminister David Lindström. Ska vi tippa att kyrkan blir fullsatt?

Efter högmässan följer kyrkkaffe i församlingssgården med musik- underhållning. Sedan blir det kommunfullmäktiges ordförande K.G. Wilhelmssons tur att hälsa välkommen med ett invigningstal. Fritidsnämndens ordförande kommer samtidigt att nämnare presentera det veckolånga programmet. Nordmalings nybildade folkdagslag svarar för en uppvisning till musik av bygdespelmän och första dagen avslutas med motionsbingo i Olofsfors. Riktmärket är att i mesta möjliga mån försöka ordna med hemvävd underhållning. Det hindrar inte att man även knutit en till yrkesbetonat folk. Bl a kommer Norrlåtar från Luleå att göra sammanlagt fem framträdanden under veckan och även medverka vid program på Strandhölms hem i Rundvik.

□ Tjuv-Antes grotta

Det fortsatta veckoprogrammet upptar bl a visning av Tjuv-Antes grotta, parkkvällar med parkvårdarna och artister, visning av Olofsfors Bruk, kyrkans barntrinnar i gamla komministergården, kommunmästerskap i mete på Nordmalingsgården liksom dans på kajen, friluftsmöten i parken, Lions Clubs löppmarknad m.m.

Till raden av arrangemang hör också idrott och motion. Bl a blir det tennisturnering "Mo open", hemvändarcup i fotboll, simtävlingar i Hammarhallen, träningsorientering och motionsbingo. På onsdag håller affärerna kvällsöppet och med gästjänst ute vid forngarn på Rödberget med predikan av komminister Lindström.

□ Rundturer

Under hela veckan räknar man med kanotutflykter i Öreälven och fiskebåtturer vid kusten. Flera båtar står till förfogande. Hembygdsmuseet är förstas öppet alla

dagar och hantverkare i Nordmaling kommer att visa hur man tillverkar sina respektive produkter. Ortens konstnärer utställer i Församlingssgården. Här blir det också någon form av försäljning. Det är kulturmåmnden som svarar för den detaljen och arrangörerna har i mesta utsträckning försökt att engagera så många föreningar och nämnder som möjligt för att lokalt svara för arrangemangen. I hotell Laxens (Stora Hotellets) foajé ordnar hemslöjdsföreningen med en utställning.

Under veckans senare del, fredag och lördag, blir det rundturer med bussar och meningen är att man skall åka praktiskt taget runt hela kommunen. Bland annat åker man upp efter Lögdeälvens dalgång till Fällforsen och sedan blir det avstickare över Tallberg, samt återresa efter Öreälven.

□ Hem till byn

Bredviks by kommer att lyssa med något kraftigare text under den här veckan. Invigningsdagen bjuder man in till ett program som man kallar "Hem till byn". Det blir en träff i Bygdsgården för gamla och nya bybor, liksom hemvändande sådana. Alla som bor bygger eller ha bott, heter det. Det här programmet växte fram i anslutning till ett gammalt söndagskolkort, taget för 50 år sedan och som publicerades för någon tid sedan i VK.

En av byns egna söner i förskingringen, rektor Rolf Holmgren, kommer att visa bilder och berättas om byns historia. Missionsföreningen svarar för serveringen. Ett friskt och bra initiativ som säkert blir uppskattat. Bredvik är ju också den by som kanske har de flesta sommarstugugästerna. Här finns numera också ett av vårt lands mera kända industrinamn, Taro Gardelius. Han äger i dag flera gårdar i Bredviks by och till hans fritidshobbies hör bl a en djurpark i Bredvik med hjortar. Han är för övrigt gift med en kändis på fd skådespelarsidan, nämligen Inga Bodil Wettergren. Bredvik är med

andra ord en by som låter tala om sig.

Byn finns också med i avslutningsprogrammet i form av den årligen återkommande Bäcknäsfeesten.

Det är med andra ord en festlig vecka som stundar för nordmalingsborna och som sagt — hemvändande söner och döttrar.

HERBERT BYLUND

Det gäller att agitera för varan och överbasen Lasse Eriksson har skaffat sig en bil med registreringsboksstäverna HEM. Är det hemvändardagar så är det...